

“Ελεγχθήκαμε από τη συνείδησή μας” Τι γράφει στην επιστολή του ο Αρχιεπίσκοπος προς τον Πρωθυπουργό (Διαβάστε την επιστολή)

[Αυτοκέφαλες Εκκλησίες / Εκκλησία της Ελλάδος](#)

Στην επιστολή που έστειλε ο Αρχιεπίσκοπος Αθηνών προς τον Πρωθυπουργό την οποία δημοσιεύουμε σήμερα στο Πρακτορείο μας αναφέρεται σε πολλά και σημαντικά θέματα που αντιμετώπισε η Ιεραρχία και οι πιστοί κατά τη διάρκεια των μέτρων για την πανδημία.

“Όπως γνωρίζετε από την αρχή της υγειονομικής κρίσεως η Εκκλησία της Ελλάδος τήρησε υπεύθυνη στάση γράφει στην επιστολή του ο Μακαριότατος Αρχιεπίσκοπος Αθηνών ενώ τονίζει ότι στο σύνολό της η Ιεραρχία ελέγχθηκε από τη συνείδησή της και σήκωσε σταυρό δυσβάσταχτο”

Η επιστολή την οποία έστειλε ο Αρχιεπίσκοπος Αθηνών και Πάσης Ελλάδος κ Ιερώνυμος προς τον Έλληνα Πρωθυπουργό Κυριάκο Μητσοτάκη αναφέρεται μάλιστα και σε όλα τα προβλήματα, τις διαμαρτυρίες και τις ανησυχίες που εισέπραξε η Εκκλησία το τελευταίο διάστημα από τον κλήρο και τον λαό, μέχρι και στην παρολίγο επίθεση στα γραφεία της Συνόδου.

Κάνει ειδική αναφορά στην υπακοή που έκανε η Εκκλησία στα μέτρα της Πολιτείας ενώ τόνισε ότι εξαιτίας του κλεισίματος των Εκκλησιών οι Ιεράρχες ελέγχθηκαν από τη συνείδησή τους, δέχθηκαν σχόλια από όλες τις πλευρές αλλά και στο Ιερό Μυστήριο της Θείας Κοινωνίας.

[ΠΑΤΗΣΤΕ ΕΔΩ ΓΙΑ ΝΑ ΔΙΑΒΑΣΕΤΕ ΤΗΝ ΕΠΙΣΤΟΛΗ](#)

ΤΑ ΚΥΡΙΟΤΕΡΑ ΣΗΜΕΙΑ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗΣ ΤΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ

Ελεγθήκαμε από τη συνείδησή μας, σηκώσαμε Σταυρό δυσβάσταχτο

Η συμμόρφωση με τα μέτρα της πολιτείας από κλήρο λαό και ιεράρχες ήταν εξαιρετικά επώδυνη

Γίναμε αποδέκτες προσβολών και παραπόνων.

Διασυρθήκαμε δημοσίως από τους ασθενείς τη πίστει χριστιανούς που δεν επέδειξαν υπομονή

Υπομείναμε ενορχηστρωμένες επιθέσεις ΜΜΕ και κοινοβουλευτικών κομμάτων

Μας κατηγορήσαν για κοινωνική αναλγησία και υπεύθυνους για διασπορά του ιού.

Μέμφθηκαν ως ανθυγιεινό το Μυστήριο της Θείας Ευχαριστίας

Ζήτησαν την κρατική απαγόρευση του Μυστηρίου της Θείας Ευχαριστίας

Δεν σεβάστηκαν την θρησκευτική ελευθερία την οποία κάθε δημοκρατική πολιτεία εγγυάται

ΤΙ ΖΗΤΗΣΕ ΑΠΟ ΤΟΝ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟ

Να επιτραπεί υπό όρους η προσέλευση πιστών στους Ιερούς Ναούς και Ιερές Μονές για προσκύνημα

Συμμετοχή σε Ιερές Ακολουθίες και Μυστήρια

ΟΙ ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΠΟΥ ΘΕΤΕΙ

Ένα άτομο ανλα 15τ.μ. με ελάχιστη απόσταση 2 μέτρα

Οι υπόλοιποι να παραμένουν στον προαύλιο χώρο τηρώντας τις αποστάσεις

Να παραμείνουν ανοιχτά τα εξωτερικά μεγάφωνα βάσει της κείμενης νομοθεσίας για την εκπομπή θορύβου

Ιεροί Ναοί και Μονές να διασφαλίσουν ότι δε θα υπάρχουν φαινόμενα συνωστισμού

Στις εισόδους Ναών να υπάρχει αντισυπτικό προς ελεύθερη χρήση

Τα εκκλησιαστικά συμβούλια και ηγουμενοσυμβούλια να επιμελούνται της απολύμανσης, αερισμού των χώρων

ΕΙΔΙΚΗ ΜΝΕΙΑ

8.500 Ναών και Μονών της Εκκλησίας της Ελλάδος έδειξαν υποδειγματική υπευθυνότητα

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Δ/νσις Ίωάννου Γενναδίου 14 - 115 21, Αθήναι
Τηλ. 210-72.72.204, Fax 210-72.72.210, e-mail: contact@ecclesia.gr

Πρωτ. 1752
Αριθ. Διεκλ. 787

Αθήναι τη 22^η Απριλίου 2020

Πρός
τόν Έξοχότατο
Κύριο Κυριάκο Μητσοτάκη
Πρωθυπουργό της Ελλάδος
Ένταύθα

Έξοχώτατε κύριε Πρωθυπουργέ,

ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΝΕΣΤΗ!

Έπιθυμούμε κατ' αρχάς νά Σας εκφράσουμε τίς θερμότερες συγχαρητήριες εύχές μας γιά τήν άγία Έορτή τοῦ Πάσχα καί τήν πανθομολογούμενη έπιτυχία τῆς έντίμου Έλληνικῆς Κυβερνήσεως στήν άντιμετώπιση τῆς πανδημίας τοῦ κορωνοϊοῦ Covid-19, καθώς καί κάθε οίκογενειακή καί προσωπική εύτυχία καί, βεβαίως, έπιτυχία στό έν γένει εύθυνοφόρο έργο Σας πρός όφελος όλου τοῦ έλληνικοῦ Λαοῦ.

Συνοδική Έντολή καί Έξουσιοδοτήσει άπευθυνόμεθα πρός Έσάς, προκειμένου νά Σας καταστήσουμε κοινωνό τών αἰτημάτων τῆς Ιερᾶς Συνόδου τῆς Εκκλησίας τῆς Ελλάδος, ως πρός τήν διαχείριση τοῦ σχεδίου τῆς Πολιτείας γιά τήν σταδιακή έξοδο από τά μέτρα άπαγορεύσεως τῆς κυκλοφορίας καί τών συναθροίσεων λόγω τῆς πανδημίας τοῦ Covid-19 καί τήν σταδιακή έπιστροφή στήν έν γένει κανονικότητα, ή όποία άφορᾶ καί στούς Ιερούς Ναοῦς καί στίς Ιερές Μονές τῆς Ορθοδόξου Εκκλησίας τῆς Ελλάδος.

Όπως γνωρίζετε, ή Ιερά Σύνοδος τῆς Εκκλησίας τῆς Ελλάδος από τήν άρχή τῆς υγειονομικῆς κρίσεως (28.2.2020) τήρησε έπεύθυνη θέση, προτρέποντας μέσω ανακοινώσεων καί Έγκυκλίων Τῆς τόν ιερό Κλήρο καί τόν φιλόχριστο Λαό, νά τηρήσουν τούς κανόνες υγιεινῆς καί νά παραμείνουν κατ' οίκον, ώστε νά μή θέσουν τόν έαυτό τους, αλλά καί τοῦς συνανθρώπους τους σέ όποιοδήποτε κίνδυνο, δηλώνοντας προεξαγγελτικῶς, στήν από 16^η Μαρτίου

2020 Απόφασή Της, ότι θά νιοθετήσει όλα τὰ περαιτέρω μέτρα της Ἑλληνικῆς Πολιτείας, τὰ ὁποῖα καί ἀθήμερόν ἀκολούθησαν.

Αντιλαμβάνεσθε καί Ἑσείς, ὡς πιστός χριστιανός, ὅτι ἡ συμμόρφωση μέ τήν Απόφαση τῆς Ἱερᾶς Συνόδου καί μέ τίς μεταγενέστερες αὐστηρότερες Αποφάσεις τῆς Πολιτείας, ὑπῆρξε ἐξαιρετικά ἐπώδυνη τόσο γιά τοὺς Ἀρχιερεῖς καί Ἱερεῖς, ὅσο καί γιά τόν πιστό καί φιλόχριστο Λαό. Ὑποδείχθηκε ὁμῶς ἀπό τήν Ἱερὰ Σύνοδο μέ Ἐγκυκλίους Της καί τηρήθηκε ἀπό τό χριστιανικό καθήκον τῆς ἀγάπης πρός τόν συνάνθρωπο. Σημαντικό μέρος τοῦ ἱεροῦ Κλήρου διαμαρτυρήθηκε πρός τοὺς Ἐπισκόπους, διότι κατά τίς πρώτες δύο φάσεις τῶν μέτρων ἀπαγορευόταν ἀπολύτως ἡ Θεία Λατρεία, ἀκόμα καί χωρίς τήν παρουσία ποιμνίου, ἐνῶ καί μετά τήν χορηγηθεῖσα ἄδεια τελέσεως ἱεροπραξιῶν, κεκλεισμένων τῶν θυρῶν, σὺν ὀλίγης φορές οἱ Κληρικοί βρεθήκαμε σέ δύσκολη θέση σέ σχέση μέ τό ποιμνίό μας. Ὁ δέ Λαός πολλάκις ἐξέφρασε τήν δυσαρέσκειά του, πιστεύοντας ὅτι ἀδικεῖται μέ αὐτή τήν ἔλλειψη δυνατότητας συμμετοχῆς του στίς ἱερές Ἀκολουθίες, ἰδίως τῆς Μεγάλης Ἑβδομάδος. Ἀσφαλῶς, ὅλοι οἱ Ἱεράρχες τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, πέραν τοῦ ὅτι γίναμε πολλές φορές ἀποδέκτες παραπόνων καί προσβολῶν, ἐλεγχθήκαμε καί ἀπό τήν συνείδησή μας, σπρώξαμε «σταυρό» δυοβάστακτο, τόν ὁποῖον, μόνο ἡ βεβαιότητα τῆς πίστεως πρός τόν νικητή κάθε κακοῦ, Σταυρωθέντα καί Ἀναστάντα Κύριό μας Ἰησοῦ Χριστό, μᾶς βοήθησε νά ὑπομείνουμε καί νά ἀνθεξοῦμε. Φθάσαμε, μάλιστα, στό σημεῖο, νά διασυνρθοῦμε δημοσίως, ὅταν κάποιοι ἀπό τοὺς «ἀσθενεῖς τῇ πίστει» χριστιανούς μας, δίχως νά διαθέτουν τήν ἐνδείκνύμενη ὑπομονή καί ψυχραιμία, ἀσκοῦσαν ὀρυμνία κριτική στά Μέσα Κοινωνικῆς Δικτυώσεως, ἀλλά καί ἀπέστελλαν καθημερινῶς πρός τίς Ἱερές Μητροπόλεις καί τήν Ἱερὰ Σύνοδο σωρεία ὀβριστηκῶν καί ἀπειλητικῶν μηνυμάτων καί ἐπιστολῶν. Τελευταῖο δέ περιστατικό ἦταν ἐκεῖνο, τό ὁποῖο μόλις χθές (21.4.2020) ἀποκαλύφθηκε, ὅτι κάποιος ἢ κάποιοι, παρασυρθέντες προφανῶς ἀπό θρησκευτικό φανατισμό, προέβησαν σέ πράξη ἐκφοβιστική, ἴσως καί «τιμωρητική» ἐναντίον τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, κατά τό ξημέρωμα τῆς Μεγάλης Παρασκευῆς 17^{ης} Ἀπριλίου τ.ε., ἐπιχειρώντας ἐμπρησμό ἢ ἐκρηξή στό Συνοδικό Μέγαρο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, μέ ἄμεσο κίνδυνο ἀπωλείας ἀνθρωπίνων ζωῶν, τῶν ἀδελφῶν δηλαδή τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ἀσκημάτων Πετράκη, ἀπό τόν ὁποῖον μᾶς διεφύλαξε ἡ Χάρις καί ἡ φυλανθρωπία τοῦ μεγάλου Θεοῦ καί Σωτήρος ἡμῶν.

Τό ἴδιο διάστημα ἡ Ἐκκλησία ὑπέμεινε ἐνορχηστρωμένες ἐπιθέσεις Μέσων Ἐνημερώσεως, ἀκόμη καί Κοινοβουλευτικῶν Κομιμάτων, οἱ ὁποῖοι διαρκῶς κατηγοροῦσαν τήν Ἱερὰ Σύνοδο καί γενικώτερα τοὺς φορεῖς τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, γιά κοινωνική ἀναλγησία καί περύπου ὡς τοὺς κυρίως ὑπεύθυνους γιά τήν διασπορά τοῦ ἰοῦ, ἐνῶ ἔφθασαν στό σημεῖο νά μέφονται ὡς

«άνθυγιινό» τό Μυστήριο τῆς Θείας Εὐχαριστίας καί νά ζητοθῇ τήν κρατική ἀπαγόρευση του, μή σεβόμενοι τήν Πίστη καί τήν ζωή τῆς Ἐκκλησίας, ἀλλά καί τήν θρησκευτική ἐλευθερία, τήν ὁποία κάθε εὐνοιοῦμενη καί δημοκρατική Πολιτεία ἐγγυᾶται.

Ὅλα τά παραπάνω, παρακαλοῦμε θερμῶς, κύριε Πρωθυπουργέ, νά τά συνεξετάσετε μαζί μέ τά ἐπιστημονικά δεδομένα, λαμβάνοντας ὑπ' ὄψιν τήν ἐναγχο ἀγωνία τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, τήν ὁποία μέ ἐμπιστοσύνη Σᾶς καταθέτοῦμε ἀκολούθως δέ νά προβεῖτε στήν λήψη τῶν ἀποφάσεων, οἱ ὁποῖες ἀφοροῦν στήν σταδιακή ἄρση τῶν ἀπαγορεύσεων.

Κατόπιν τούτων καί μέχρι τῆς πλήρους ἀποκαταστάσεως τῆς κανονικότητος, παρακαλοῦμε νά ἐπιτραπῇ ὑπό ὁρους ἡ προσέλευση πιστῶν στούς Ἱεροῦς Ναοί καί τίς Ἱερές Μονές τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος τόσο γιά προσκύνημα, ὅσο καί γιά συμμετοχή στίς Ἱερές Ἀκολουθίες καί τά Ἱερά Μυστήρια (Θεία Λειτουργία, Γάμος, Βάπτισμα κ.λπ.) μέ τίς ἐξῆς προϋποθέσεις ἡ καί ἄλλες, τίς ὁποῖες πιθανόν νά εἰσηγηθεῖ ἡ Ἐθνική Ἐπιτροπή Προστασίας Δημόσιας Ὑγείας ἔναντι τοῦ κορωνοϊοῦ Covid-19:

1. Οἱ Ἱεροί Ναοί καί οἱ Ἱερές Μονές νά διασφαλίζουν ὅτι ἡ προσέλευση καί παραμονή τῶν πιστῶν θά γίνεται, τηρώντας τήν ἀναλογία τοῦ ἑνὸς ἀτόμου ἀνά 15 τ.μ. καί μέ ἐλάχιστη ἀπόσταση τά δύο (2) μέτρα μεταξύ τους.

2. Τυχόν περισσότεροι ἀπό ὅσους ἐπιτρέπεται νά εἰσέλθουν ἐντός τῶν Ἱερῶν Ναῶν πιστοί νά παραμένουν στόν προαύλιο χώρο αὐτῶν προσευχόμενοι καί στήν προβλεπόμενη μεταξύ τους ἀπόσταση, ἀφοῦ θά ἔχουν ἀνοιχθεῖ τά ἐξωτερικά μεγάφωνα κατά τίς ὥρες καί στό ἐπίπεδο ἐκπομπῆς θορύβου, πού ἐπιτρέπονται ἀπό τήν κείμενη νομοθεσία.

3. Οἱ Ἱεροί Ναοί καί οἱ Ἱερές Μονές νά διασφαλίζουν ὅτι δέν θά παρατηροῦνται φαινόμενα συνωστισμοῦ τῶν πιστῶν.

4. Στίς εἰσόδους τῶν Ἱερῶν Ναῶν καί τῶν Ἱερῶν Μονῶν νά ὑπάρχει συσκευή μέ ἀπολυμαντικό/ἀντισηπτικό ἢ ἰσοδύναμης δράσεως προϊόν, πρὸς ἐλεύθερη χρήση ἀπὸ τοὺς πιστοὺς.

5. Τά Ἐκκλησιαστικά Συμβούλια τῶν Ἱερῶν Ναῶν καί τὰ Ἡγουμενοσυμβούλια τῶν Ἱερῶν Μονῶν, ὡς ἀρμόδια ὅργανα διοικήσεως αὐτῶν, νά φροντίζουν ἐπιμελῶς γιά ὅλα τά παραπάνω, ἐπὶ πλέον δέ νά ἔχουν τήν εὐθύνη ὥστε οἱ χώροι τούς νά ἀερίζονται μέ τεχνικά ἢ φυσικά μέσα καί σέ τακτά χρονικά διαστήματα καί νά ἀπολυμαίνονται τακτικά τὰ σημεῖα προσβάσεως τῶν πιστῶν.

Πλὴν ἐλαχίστων ἐξαιρέσεων, οἱ ὁποῖες προβλήθηκαν δυσανάλογα ἀπὸ μερίδα τῶν Μ.Μ.Ε., παραμένει γεγονός ὅτι ἡ συμμόρφωση τῶν 8.500 Ἱερῶν Ναῶν καί Ἱερῶν Μονῶν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, τῶν Κληρικῶν μας καί τοῦ πιστοῦ Λαοῦ πρὸς τὰ αὐστηρά κυβερνητικά μέτρα ὑπῆρξε πρὸς ὥφρα ὑποδειγματική καί αὐτὴ ἡ ὁμόθυμη στάση ἐπευθυνότητος τοῦ

ὁρθοδόξου ἱεροῦ Κλήρου καί τοῦ πιστοῦ Λαοῦ παρέχει τὰ ἐχέγγυα τηρήσεως τῶν ἀνωτέρω προτεινόμενων περιορισμῶν.

Ἐσυχώτατε Κύριε Πρωθυπουργέ,
Γνωρίζοντας τόν σεβασμό καί τήν εὐαισθησία Σας γιά τὰ θέματα τῆς Ἐκκλησίας μας καί βέβαιοι γιά τήν ἐθιμνική ἐξέταση τῶν κατὰ τὰ ἀνωτέρω αἰτημάτων τῆς Ἱεράς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, εὐχόμαστε νά ἔχετε τήν εὐλογία τοῦ Θεοῦ στά ἀγαθά Σας ἔργα καί διατελοῦμε μετά πολλῶν ἀναστασίμων ἐσχῶν καί ἐξαιρέτων τιμῆς.

† Ὁ Ἀθηνῶν **ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ**, Πρόεδρος
Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος
† Ὁ Ὁρεῶν Φιλόθεος

Ακριβές Ἀντίγραφον
Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος

† Ὁ Ὁρεῶν Φιλόθεος

Κοινοποιήσεις:

1. Ἀξιότιμη κ. Νύκη Κεραμέως
Υπουργό Παιδείας καί Θρησκευμάτων
2. Ἀξιότιμο κ. Βασίλειο Κικίλια
Υπουργό Ὑγείας
3. Ἀξιότιμο κ. Νικόλαο Χαρδαλιά
Υφυπουργό Πολιτικής Προστασίας καί Διαχείρισης Κρίσεων
4. Ἀξιότιμο κ. Γεώργιο Καλαντζή
Γενικό Γραμματέα Θρησκευμάτων
5. Ἀξιότιμο κ. Παναγιώτη Πρεζερᾶκο
Γενικό Γραμματέα Δημόσιας Ὑγείας τοῦ Ὑπουργείου Ὑγείας,
Πρόεδρο Ἐθνικῆς Ἐπιτροπῆς Προστασίας Δημόσιας Ὑγείας
ἐναντί τοῦ κορωνοϊοῦ Covid-19
6. Ἀξιότιμο κ. Σωτήριο Τσιόδρα
Καθηγήτῃ Ἰατρικῆς Σχολῆς τοῦ Ἐθνικοῦ καί Καποδιστριακοῦ
Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, μέλος τῆς Ἐθνικῆς Ἐπιτροπῆς
Προστασίας Δημόσιας Ὑγείας ἐναντί τοῦ κορωνοϊοῦ Covid-19